

ACC. N:R. 5642 : 1-131.

Landskap: Skåne
Härad: N. Åsbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Folkminnen av
skilda slag

Obs!
128 s. { 7 sid. (innehålls förl.) +
inl. 3 foto } + 121 sid. (uppl: as)

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Asbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult sn

Uppteckningen rör

1 - 7

Innehållsförteckning.

	sid.
Meddel:s biografi (med folkminnen av olika slag)	1
Meddelerskans fotografi	13
Vad meddel. läst	14
Biografiska upplysningar om meddel:s man	15
Tor (och åskväder)	17
Djävulen (som målning i kyrka)	18
Präst tvingar djävulen hålla upp axeln på vagnen	19
Lunda kyrka (blir aldrig färdig)	21
Gift med ett mycket starkt fruntimmer	22
Troll	23
Vättarna	25
Skogsnuvan (med foto av plats, där skogsnuvan brukar hålla sig)	27
Bäckamannen (städjer sig till dräng)	31
Bäckamannen (har samlag med en kvinna)	33

forts.!

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult sn

Uppteckningen rör (Innehållsförteckning.)

2

	sid.
Bäckamannen (och älvorna)	35
Älvadansen	36
Kyrkgrimmen	37
Spiritus	38
Gluggson	40
Drakar	41

forts.!

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Asbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult sn

Uppteckningen rör

3

(Innehållsförteckning.)

	sid.
Vad man skrämd barn med	42
Gastar	43
Gengångare (tungt på lasset)	44
Självspillingar	46
Lantmätare	47
Flicka, som var med barn, går igen	48
Död moder går igen	54
Putta Långhaka	55
Oskyldigt dömd - järtecknen	56
I kyrkan nattetid ("Hade du inte varit min guddotter etc")	57
Maran	59
Maran och marulven	60

forts.!

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult sn

4

Uppteckningen rör (Innehållsförteckning.)

	sid.
Varsel mot tågolycka	61
<u>6</u> -te och 7-de Mosebok	62
Lapps-kott	63
Stämma blod	64
Frimurarna	66
Kors till skydd	70
Kors till skydd på bröd	71
Stulet och hemburet. Kikhosta	72
Kärleksmagi	73
"Näffel" (en sjukdom)	74
Stammning	75
Vårtor	76
Revormar	77
Skabb	78
Bot för lungsot	79
Växter (läkeörter)	80

forts.!

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult sn

Uppteckningen rör

(Innehållsförteckning.)

5

	sid.
Korp	81
Göken	82
Vita ormar	83
Om man drömmer om en orm	84
Vem kom med de små barnen?	85
Barnsjukan ställd på en karl	86
Döden (meddel:s moders död)	87
Sju-sovare	88
Pojken drack vatten som var vin under julnatten, förlorade synen på sina ögon	89
Julen (gröt, julhalm, maten på bordet m.m.)	90
Årsgång. <u>Gluggson</u>	91
Kringgärning	92
Dymmelonsdag	93
"Påskamilor"	94

forts.!

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult sn

Uppteckningen rör

(Innehållsförteckning.)

6

sid.

Majstång och midsommar (med foto av midsommars- kvastar)	95
Frieri (fragment av saga)	98
Gissa nötter (ett par olika ramsor)	99
Talesätt och "gamla skoj"	100
Bordsböner	101
Aftonbön (Tolv Guds änglar följde mig till sänge etc)	102
Grötrim	103
Gåta om klockan	105
Gåta om kobjällan	105
Gåta om katten	105
Gåta (Fången gick på ljunge etc.)	106
Sånglek (Gossen uppå berget stod)	107
Sånglekar (Tjuv och tjuv, m.m.)	108

forts.!

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult sn

Uppteckningen rör

(Innehållsförteckning.)

7

	sid.
Oskar II (dröm) - en märkvärdig dröm, som kungen skall ha haft	109
Hunnebad (begravd i Markaryd)	110
Offer till Fagerhult kyrka	111
Nyman (predikant, sedan präst)	112
Tionde	113
Husförhör	114
Digerdöden	115
Digerdöden	116
Digerdöden	117
Hästkött, rackaren	118
Öland och ölandshästar	120
Hallingabind	121

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

— 2 —

(2)

Meddel: e biografi.

han hem i hem sin Kristiansstad, o då döde han. Då var han sjuk, så han kunde inte bli bra.

Meddel. har haft 6 barn "jag tror det var sex". Men de är döda alla.

När jag var liten, flyttade far bort torpet, så lades det i en liten ställe i Långvet. De bodde där sedan, bara några år, sedan arrenderade de en tre-på-plå i Smedhult, o då bodde de till sin död, "men oen var jag inte hemma. De begynte jag att vara borta." Meddel. var ute lite oft. att man flytt. till Smedh.

Jag tjänste: Sälde år. Jag var år. med o sydde. Min bror var skräddare, o så jingo vi omkr. på bygden i syde.

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne

Härad: N. Nilsbo

Socken: Fagerhult

Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson

Adress: Gårdby

Berättat av: Lovisa Svensson

Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

1-12

Meddel: 2 biografier.

Meddel. född 1845 i Långall, i Bihult, som hörde till Hishult en på den tiden, men som hörde till Fagerhult nu.

Fad. Sven Persson, f. i Långall. dog vid 91 års ålder.

Modern. Nila Abrahamsson. 3 år yngre än mannen, alltså när hon dog. Född i Ryge en.

Farfad. "var litet som född på det gamla Samhället". Han hette Per. Övrigt meddel: 2 minne. Far-mo-deru torde ha varit från samma by som farfadern, "för på den tiden var han inte god om folk."

Morfad. född i Långall. Mor-mo-der. Ulla bodde i Ryge. Lärde barn o läsa. Kallades Stib-Ölman, för hennes man hette Stib; "han var med, när de lämnade i Polen, o dog när Leipzig portar". O. så kom

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV
 2

(2)

Meddel: e biografi.

han hem i hem sin Kristiansstad, o då döe han. Då var han sjuk, o han kunde inte bli bra.

Meddel. har haft 6 barn - "jag tror det var sex". Men de är döda alla.

När jag var liten, flytte far bort torpet, o flyttat sin en liten ställe i Långvet. De bodde då sedan, bara i några år, sedan arrenderade de en tre-på-plå i Smedhult, o då bodde de till sin död, "men oen var jag inte hemma. Vi begynte jag än vara borta." Meddel. var ute lite eft. att man flytt. till Smedh.

Jag tjänst: Sälde år. Jag var år. med o sydde. Min bror var Månad, o så jingo vi omkr. på bygden i syde.

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: V. Bo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Jönsson
 Född år: 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
— 3

(3)

Meddels biografi.

Var kringen 24 l. 25 år, när vi jungs kring ö syd-
 de. O. den den förste synarkimen här lemn till
 Sverige, den hönte bluf av en Lindblad i Bjärn-
 bygget. Denne, som var klokar, hade köpt den
 åt sina gräbbs, men så kunde de inte lära ö
 sy på den, ö så hönte bluf den.

Om morgnarna började man, ö tidliga,
 som man kunde med sy ringen. Man låg ju all-
 tid på ställena, ö "vi var på vad ställe i hela fage-
 hulla socken ö sydde." Det var inte så då som på
 den tiden, då far ö hans bror jirk ö sydde.
 De var socken skäddad. Så de två de hade ta-
 git sig på för samlinghus komnad. Och då firk

fots.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: V. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

4
 (4)

Meddel: a biografi.

ingh annan än de sy i socknen heller. Var det så det var
 någon annan som sydde, så fick man inte betala
 denne. För ö förbror fingo betalt efter vad de syd-
 de efter plagg som vanligt. De blev också bjudna
 på julajille till dem, de varit ö sydd hos. De jor-
 de näm. julajille för, "var en hel hope". Sko-
 makarna bjöds även på samma sätt till jul-
 ajille. För de tospas, som jorde anspråk för
 deras jord de hade, så jorde de lite julajille på
 dem.

Jag och min bror jorde ö sydde både vin-
 te ö sommar. Vi sydde byxor ö västar ö under-
 tröjor ö allt sådant, som skulle va till att ha

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gåraby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

5

(5)

Meddel. 2 biografi.

på; både frunstimmes-ö kacklade. Olof sydde ett par byxor på en timme, ö så hade jag nog av att sätta knappar ö knapp hål på - ö där var lite mer, som skulle sitta inne i. Men en fick för där va kno-
 garna nästan på det. - Ö sen sydde vi påsar "ö
 de var inte narra verk det heller." Vi hade inte finger-
 borg utan vi hade springar, för alla så ö ö
 fingern. Vi sydde vid lant om kvällen, sydde sin
 oft sin 10-11 om kvällen. Han fick vist för vad
 han sydde, så ju mer vi sydde, dess mer tjänade
 vi oss. Jag hade 30 kr om året, ö så hade jag ju
 mycket fritt - om söndagarna ö om lördags-
 eftermiddagarna - ö så då man flytte ställe,

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Isbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gården
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 6

(6)

Meddel: 2 biografi.

då jänk dō en dag. Om lördags eftermidd. skulle man
 stada på gårdarna, o så skulle vi gå hem. De ville
 vi skulle bli, men det kunde vi ju inte. Nå vi flyttade
 de ställe. skrivade en of det dō över en ar, det
 skulle jag bär - o så persjäs het. Sā som det
 var så gao, så de kunde, dō hōrde de ju efter vet,
 men det var inte ofta det, det var ganska tungt.
 en fick ju vila, nā en inte tyade o gå längre. Vi
 jingo stundom ānda ner ifrån Karsatorp o
 te Skinningaholm, o jingo trās över backar-
 na. / o så vi glutta var om o så var hā varja
 i skogen. Nā Johannes stod vid sin ställe o jor-
 de träsko, så hade han en flock får, som gick ut-

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lage Wilsen

Härad: N. isbo

Adress: Gårdby

Socken: Fagerhult

Berättat av: Lovisa Svensson

Uppteckningsår: 1938

Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 7

(7)

Meddel. & biografi.

om stället. Men då kom där en varj ö fog en lamm ö has-
tade opp på ryggen. Lammel var stort ö tungt. Han
lyde knappt an bärn del. Johannes gav sig efter
den med ena träskjären. Varjen höll lamm med i
loel, ö när han skulle kyta om ö lagn bättre lag,
var Johannes framme ö skrek, när blev varjen
rödder i släpplammel, ö det var levande. Jo-
hannes bar hem ut, ö det hade inte fått någon
skada.

Blot cydde för god köp ö han tjänte väl en 3 kr
om arghen. Sedan jifta blot sig i köple en litet ståt-
le.

Meddel. tog då plats hos en änkla: Sällers.

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lage Wässon

Härad: V. Bo

Adress: Gårdby

Socken: Fagerhult

Berättat av: Lovisa Svensson

Uppteckningsår: 1938

Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

(8)

Meddel: e biografi.

Jag var då i 30 år. Det var inte många som hade tjänat då, men hon hade 3 pojkar. Hon hade ingen dotter, för hon tyckte de var dyregöda. O. så den största pojken, han började vara en 10-12 år o då kunde han köra lite, o han legde hon en luggad linan lugga lite o hon o så fick det gå.

Jag passade kreaturen o mjölken i vörde o spann o hon tog emod främmande o spann o så tjänade vi oss lite på det sättet, o så brukade hon jorden så gott hon kunde. Lönen 30 kr om året, precis det samma som då jag var o sydde hos kross. Jag kan inte säga vilket som var bäst, för det var inte bra något av det, en kunde inte li-

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Isho
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 9

(9)

Meddel. & biografi.

hosom tjäna sig något.

Det var mycket tork ett år, som jag tjänade i Pälleås.
 Vi måste plöja och åker, som då var råg på, om
 efterhösten, det blev inte någon råg någonstades
 nästan, o de som hade råd de köpte bröd, men
 det var inte så god än köpa bröd till så många
 pågat. Vi togs emot främmande o sparn o fick
 50 öre marken för toed. — där blev blandad, så då
 blev till förskan. Har o råg molo de ihop. — Med-
 del. har hört talas om att de rero baka för o
 hade till bröd "men det slapp vi o ha, baka-
 bröd". "Men riva påros ibland till bröd — det,
 det hade vi."

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Asbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 10

(10)

Meddel: a biografi.

Här var inga frukts-träd för, o var det så var det
 suräpplen, de kalla det. De var så förfärligt sura.
 Man plockade oft dem o hade dem än i grisen.

Enkian hade 3 kor i en par stutar. Så var då
 inget avrättning med mjölk. När kor en var uy-
 kalrade, kunde de mjölken en 4 liter om dagen.

Sedan gifte sig meddel. omkr. 1873. Hade då en
 flicka, som var en år. Bode i en hus som Olof ägde.

Men sedan gifte Johannes - meddel: a man,
 f. 1842 i Yggeludden - här var o så byggde vi här.

Han har byggt detta huset - som meddel. nu
 bor i. Leve till 1912 då han dog på efter hösten.
 Han var träskomakare.

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1958

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdens
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(11)

Meddel: 2 biografi.

Här var bara krog, när vi köpte här. Sen skulle han
 gräpa i grava. Han legde också folk, som gjorde
 arbetet ö så gjorde han träsko. Han kunde sitta ö
 tjugo träsko till 11-12 om nätterna; ö när sen
 han slutade, då var det ingen som ville ta
 upp det där träsko arbetet. - Han gick omkring på
 byarna, där de skulle ha träsko göra. De gjorde
 huggknubbas, där han var, ö så gjorde de den
 till en annan gång, han kom. De andra verkty-
 gen: naver, rundheden, hälsjörn, stätte-
 järn, bandkniv, tärjyta. Han hade det han-
 delhopa med skrek ö sen en lita till att stop-
 pa eggjärnen i, ö bar dessa verktyg med sig.

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: V. Isbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdens
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV
 — 12

(12)

Meddel: a biografi.

Han jorde ätte par träsko om dagen, när det gick som bäst. När han gick borta, så fick han 25 öre parst ö så hade han födan. För stora kar-laträsko, när han jorde den hemma, så fick han ju ha 1 kr parst.

Han jorde mest bra träsko, som folket var mycket glada på, ö hade än de kunde gå mil med utan än de blev trötta.

Johannes & Lovisa ha haft 9 barn, av vilken 7 leva.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: N. Sjöbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1958

Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Göraby
Berättat av: Lovisa Nilsson
Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Vad meddel. läst.

Meddel. äges kännedom om Sibylla. Har läst den lilla boken. "Det var bara några som hade Sibyllas spådom." På lånade man den av varandra.

Kristens Resa har meddel. även läst.

"Frågeboken" ö. "Scharlausboken" har meddel. även använt.

Almanackor har sedan långt tillbaka varit vanligt att köpa. I dessa skrev man upp när kornen löpte. Värde var någon som dog så ville man veta när det var; så fick man ta vara på almanackan, för årets del glömmes man.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Wesson
 Härad: N. lrbö Adress: Öröden
 Socken: Fagerhult Berättat av: Louisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
— 15

1-2

Biografiska upplysningar om meddel: a man.

Johannes körde resor för. då var han ute på ställen. Hör-
 de då berättelsen om hornet ö pipa n. Men den har nog
 fler berättat.

- Johannes, f. 1842 i Igersåden, som lög i Fagerhult då
 - men så blev det stormålning ö då tog de det lilla titt-
 n. Hans far född i Fagerhult. Hans mor kallad
 Hägen Johanna, var kommen fr. Rönne. - Jo-
 hannes var nog inte ejänt. född i Igersåden. för han
 var född här. borta vid Leden. Hon blev dålig, då
 hon var där, ö hennes syster måste springa hem ef-
 ter något att ha på honom. Hon hade varit där ö
 rådet i Rummarna, Norrängs änga. Sedan mäs-
 te hon vara där ö vilde lite ö så juppte hennes sys-

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R.

5642

Landskap: Skåne
Härad: V. Åsbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Hage Wesson
Adress: Göraby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

(2)

bejropa henne hem. Det var den 17 juli. När de kom hem var Annika, Johanna farmor - hon var hos dem, ojf. "Nu har du pågat att je på evin med," sa de hon till modern. De var fatiga.

Johannes far gavade skinn - o så körde han resor, o så drack han opp lareet; så hade han inte något med sig hem. Så det var så tråkigt med det så. Han kunde rita o drita o arbeta, men det blev inte till något.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Isbo Adress: Gårdby
Socken: Fågelhult Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fågelhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Uppteckningen rör Tor.

"Det var till att försmåda Herren med", nämnl. om
man sade, t. ex. som så här "Nu köder Tor med
sina bockar." Det var ju en borta vid mynnan,
som sade så, men då slog åskan ner i han-
den på honom, så handen blev liksom vesen.
Det är så länge sen, så jag har nästan
glömt det, men straxt då tyckte jag det
var fascinerande.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: H. Håbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Lovisa Persson
Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Djävulen (som målning: kyrka).
I Hishult kyrka var det även rätliga målninga-
således en som föreställde pokker, ö när målaren
som målade den höll på med att måla, så
ville han jöra honom så rätlig han kunde,
ö då var där någon som sa de till honom:
"du behöver inte måla mig så rätlig, för jag
är inte så rätlig", ö då han hade sagt det,
så trillade målaren ner ö bröt det ena
benet. Det var en målning i salen.

ACC. N.R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lager Wilson
 Härad: N. Åsbo Adress: Gärdeby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 19

1-2

Uppteckningen rör Präst tvings djävulen hålla uph
axeln på vagnen.

Rommengubben, som bodde i Rommena i Vitt-
 sjö, hade en oast kortbok. Han var en stor,
 rikgubbe. Han var i kyrkan, och kände lik-
 som på sig att det stod inte rätt till, utan
 han for hem. Då hade hans pågar
 fått fat i bollen. Så var det en söndag,
 när han var borta. Då hade de funde-
 rat på att låsa till. Då de läste, blev hela
 gården full av små pågar. När Rommengub-
 ben kom hem, stötte han ut en skäp-
 pa åtter på gården och att de skulle prö-
 va.

forts.!

ha öppn dem ärtarna.

(2)

När han skulle ö ö en dräng var ö hämtade prästen, ramlade julett av vagnen gång på gång. — Det var väl så att prästen inte skulle komma tids nog. Om han hade kunnat präst qubben, vet jag inte.

Prästen sade till att den som tog av julett skulle bära axeln, ö han kastade julett i vagnen. Men han kom ändå för sent, innan qubben öde.

Då när han kom ö stannade på gården, då ö qubben inne i stagan, ö det hördes en otäckt skrik.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lagerlöf, Isorn
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagelsmilt Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelsmilt

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Uppteckningen rör Lunda kyrka.

När de byggde Lunda kyrka, fingo de den aldrig färdig
selvas för de livade. Medd. vet ej mer om rit-
ta. än än jullen han gjorde ritarbete, o vi
ville de inte än han skulle haft ngt. för del.

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Asbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

22

Uppteckningen rör

Gift med ett mycket starkt fruntimmer.

Han - en smed, som var gift med ett mycket starkt fruntimmer -
var så förskräckligt stygg mot henne.

Hon böjde vid ett tillfälle ut en hästsko, och han förstod då
hur stark hon var.

Han sade att han förundrade sig över att hon hade låtit honom
behandla sig så illa.

Hon svarade att hon hade lovat att vara skicklig.

Denna starka kvinna var av något över naturligt slag. Meddel.
skulle mest vilja tro att hon var densamma som den maran, som
hade kommit in till en karl genom ett borrhål, som karlen se-
dan satt en plugg i, och om vilken meddel. berättar på annat
ställe i denna samling.

färdig!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lage Wilson

Härad: N. Åsbo

Adress: Gårdby

Socken: Fagelhult

Berättat av: Lovisa Svensson

Uppteckningsår: 1938

Född år 1845 i Fagelhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

1-2

Uppteckningen rör Troll.

Troll juk f. ex. ö lömde kintlar på Hälde,
nå de trättade.

Sedan sade trollet om dem, som bodde på Skogen,
att de var så hårda dö. så de skulle alltid vara van-
föra f. ngt sådant. Som om de slagit in: de har va-
rit hulla ö enögda ö dyl.

Hon - en som blev ihjälslagen av öskan - br-
kade på sin Hälde. Hon sade då: "Jag har va-
rit här många gånger ö ätit mig mat, men
ni har inte sett mej!"

Nå hon juk hem ö bar på pölsa, som
hon hade fått på Hälde, så blev det årkvä-

Trollet var
osynligt!

forts.!

der. Och det regnade. Hon tog hjorteln ö hälla över
huvudet. Men arken slog ner ö slog ihjäl henne.
Hon, en flicka, var liksom den rista i den fa-
miljen, för sen efter den arken, då sig de aldrig
något av trauer mer där vid Hädd. "för de
blev bortledda."

De så all fölsam rullade framåt vägen
ö sen blev där inte något mer med den. Det
skulle ha varit en som hade följt med hen-
ne, när hon gick fr. Hädd.

Detta vid Boa Bjärg.

- De lärte både dricka ö bröd ö de
bar hem det redigt; men på Skogen finge de
inte något att låna - men vad det^{x)} var för
förr, det vet en inte.

x) trauer,
nåml.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: V. Åsbo
Socken: Fagelhuell
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Wilsson
Adress: Gårby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år 1945 i Fagelhuell

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 25

1-2

Uppteckningen rör Vällarna.

Modern, som bodde i Långgut i Fäls huell en, en vällajas an-
de kallelupnen. "Fänt". Den man var skräddad. Han var
borta ö cyade. Hon låg i sängen om nätterna; såg hon det-
ta fänt, men hon var inte rädd för det. Runt det varade
ö dansade några små folk, stora litet som dansar,
runden i kring. De var vällar.

De som vällar ville ha små glustar ut i sängen.
De tog glustarna ö gav glustarna palling. På när de
då skulle ha avföring, så var det grönt. Därav kunde
de veta, att vällarna hade haft dem.

Imman barnen var övpta, finge de va
särskilt att komma om dem. Men de tog dem till

forts.!

med. - En brott. meddel. som var tre år gammal än meddel.
 del. honon brukade vänta en tag från modern, när
 hon låg med honom i sängen, ö när hon brukade, var
 han borta. Hittade honom under sängen. Men de gjorde hon
 inte nåt. "Glattia na blev blod till kinkiga. De med.
 de val inte bra av den palle [pälän]. Någon annan
 gammal sade till henne att hon skulle ta en vatta-
 pin^{*)} (lygl. ortecentit) ö lägga i evipan till barnet
 "ö det cydde de i ändan på listan?"

(2)

När man juck ut ö slog ut varmt vatten
 på marken, skulle man spälla 3 ggr ö säga: "Ak-
 ku e nu, vatten, annars skämma jag er!"

Slog man exempelvis ut vatten
 på golvet inne - jockgolv - vilket dock inte var
 brukligt att göra, skulle man inte säga nåt så-
 dant.

Det var bra med att ha vatten i hu-
 set. - de var så fina så! vatten na, när de var oppe
 ö dansade.

*) Beträffande
 här man res
 gamla hus.

*) För man
 kunde inte
 veta var de
 gick om de-
 garna.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lager Wilson
 Härad: N. Isbo Adress: Gäddby
 Socken: Fagelhuud Berättat av: Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelhuud

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 27

1-3 + folo.

Uppteckningen rör Skogsnuvan.

Skogsnuvan såg ut som hon hade en grön kjortel o
 ett randigt förkläde. Men sen hade hon bun-
 dit förklädet på röven. Så hon kunde det in-
 te, som de andra binda förklädet, folk. Hon
 höll sig här i krokena; o hon för visst
 folk.

O.f.o.m. här är en bäck här uppe, o
 där hade hon sitt tvättställe, o där tvättade
 hon. Där är bara som en liten ströma, som
 det är bäck på "Vätn fäls bron" tror jag
 det är det heter. - Hon tvättade sina klä-
 der o la de dem i en kumme. Man hörde hur

forts.!

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: M. Asbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

(2)

Uppteckningen rör Skogsnuvan (forts.)

hon klappade kläder na. 3 slag, en-trä-tre! ö sh
 3 slag jän. Allt emell, så det hördes till nabor-
 nar.

Fas (medel: e man) var ute ö jick här
 opple i skogen - emellan Johana ö detta -
 ö skulle gå efter träsko trä. Fick se skoga-
 nuvan. Ett stort, långt fruntimmer. Begynte
 han ö titta! Men hon jömde sej. - När hon syntes
 först, lynte han än det var ett sådant grant
 fruntimmer - detta medan han ännu
 var ö jick. Sedan då hon vände sig, såg han
 att hon hade förklätt kunnat på ryggen.

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: N. Åsbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gården
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 29

(3)

Uppteckningen rör Skogenruvan (forts.)

"Mej skall du inte förvilla" tänkte han då.

Hjalma Johansson, 44 år, såg skogenruvan en gång, då han kom från en dans i Fagerhult. Men då var hon gullblond.

Lina, som var när hon var 75 år ö var 15 år yngre än medel. , såg också skogenruvan här opele.

Skriv endast på denna sida!

forts. fo-
(Hut.)
to bifogat!

Vallenfallsbron.
Här brukar skog-
snuvan vara och
tvätta.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5642

Landsk. Skåne
Hd. N. Åsbo
Sn. Fagerhult
By etc. Yxenhult

30

H.

Br.

L.

Djup

Diam.

Ägare

(Adr.)

Fotogr.
Teckn. av Lage Nilsson

År 1938

Negativ

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Asbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage W. Isen
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

31

1-2

Uppteckningen rör Bäckamannen.

Bäckamannen jkte in i stugan i lade hand-
 skarna på bordet i fröjste om de ville
 ha dräng. - Karlde. Johanna var ena
 hemma. "Hon kunde inte svara något
 till det" sade hon. Hon tyckte det var en
 förlig & fine. kad. Stor & lång var
 han. Det var endast att hon tyckte
 att han fötte sig i egen dom ligit
 ut. De lärade hästafötter. Så gjorde
 hon så hon fick en ärend ut i köket.
 Och då sade hon på ett sätt Jesu
 namn. För hon kom in igen, kände
 hon

föts.!

5642

LUF

32

(2)

det första hon jorden mot hans fötter, som hon
tyckte så egen domliga ut, men då
var han alldeles borta redan. Och på
bordet låg endast hos hans fina
hantlar — en på bäckmans blod!
[bäckmans blå], d. v. s. nötkors blod.
Välldar var på Norrgårdens.
Hä: I skenhet; han kom vit aftra.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: V. Åsbo
 Socken: Fagelskull
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Jönsson
 Född år 1845 i Fagelskull

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

— 33

1-2

Uppteckningen rör Bäckamannen.

^{x)} Bygget. Hon var ena hemma. Vänlade gubben hem. Och
 så kom han då. Och han klädde av sig och han
 lade sig. Det blev en glutt. Men det blev aldrig
 något med henne. ^{xx)} Hon var en redigt vidan de.
 Men oväder stred. Hon så för skickligt rä-
 ligt. Hon gick och jämsade sig lite för jämt.
 Och gick neråt sjön. Hon dog, sen hon blev
 lite större. Det är väl inom 20 år,
 sen hon dog. Då bodde ar betad, men
 sen var det så skarpt oväder en kväll.
 De hade henne inläst, så folk skulle inte
 se henne. Men då hade hon kommit in

^{x)} Bjönll.
 i Örnast!

^{xx)} glutton,
 en flicka.

foots!

i arbetsrum. Och hon tog plötsligt - utan
att de visste var hon kom ifrån en hopp app i
sängen. Då blev de så väldigt rädda, för
hon var så ful så. Men den som talade om
det här, han hade varit med då, så han
hade sett henne. Annars så försökte de
att ha henne undan. Och de hade för sig,
att bätternamen var far tin henne.
Men modern - Johanna hette hon - ville
väl inte riktigt tala om det.

Sedan bätternamen legat hos
henne, gick han ö hennes rätte man
- Frank, hette han - kom hem st-
nare på natten.

Besättad of. en septe - Jubelina - tin
kvinnor, som bodde här - "så skulle hon
liksom smygga sig till att säga att för
mig, men jag har inte talt om det heller."

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Wilson

Härad: N. Sjö Adress: Gårdby

Socken: Fagelskult Berättat av Lovisa Solensson

Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelskult

Uppteckningen rör Bäckhamnen (ö älverna).

"När de därna (d.v.s. bäckhamnen), han
spelar, så dansa älverna — men de se-
nas ju inte, för de är osynliga ting!"

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åbo Adress: Gärden
Socken: Fagerhult Berättat av: Louise Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

36

Uppteckningen rör Åhradansen.

Det hände framme i Grehult att man hörd
bäckamannen spela. De var besänkta
på att börja dansa, men det avråddes av
en äldre person som var med i önskskapel.
Hade man börjat dansa så det säkert att då hade
man fått dansa ner i bäcken.

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Asbo Adress: Gärdeby
Socken: Fagelhult Berättat av: L. Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelhult

37

Uppteckningen rör Kyrkgrimmnen.

Kyrkgrimmnen [fjärksgrimmnen]. det är
väl något som de gräva när levan-
de, när de bygga en kyrka. Så öda de
t. ex. en tuppl. l. något annat jor. Ybl.
en få. Har hört det sedan jag var
barn.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gåraby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV
 — 38

1-2

Spiritus.

Det fanns de som hade en mus i en dosa. Den skulle vara till att driva in pengar, så de skulle bli rika. Det är inte så länge sen de hade sådana. De hade dem på marknaderna all ställen. Men var de fick tag i dem det vet jag inte. De var bara i en liten dosa. En liten dosa, som de hade i fickan. Så var de komna från eller var de köpte dem det var oförklarligt. De skulle ha tre droppar blod av den som hade dem i månaden.

Det var en i Porkerhult, som hette Johannes, som hade en sådan. Johannes var då öjörde träsko. Och han frågade honom om han ville köpa den, för han ville bli rik på den. Så Johannes såg den. Och han sade att det var som en liten mus. Och han

eller rättare:
 visste om en
 som hade en.

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: V. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Hage Nilsson
 Adress: Gårdsby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV
 — 39

(2)

Spiritus.

talade om det för mig, men han sade att jag skulle inte säga det. & jag har inte heller sagt det. Men Johannes ville inte köpa den av honom. "Den är bra att ha," hade han sagt, "för om du tjänar till öre, så blir det 10 kronor."

Sen såg han också på marknaden i Markaryd, att de hade sådana att sälja. Men här är visst ingen som har den. För den är inte god att ha. De köper den inte. & de blev inte gamla som hade den.

Spiritus var det så säkert, som den kallades. Den låg ö gapade i doran. & den skulle vara lika som drämler jälv.

De blev inte av med den; utan de kunde redigt
 sälja henne.

Skriv endast på denna sida!

Det gjorde inte
 någon nytta att
 de bestod
 henne från sig;
 hon kom till bän-
 ken. - De måste
 sälja henne, så
 att en annan
 övertog att fö-
 dra henne.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: N. Åsbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

40

Uppteckningen rör Gluggen.

Gluggen är ute öränne om julaften.
- de fingo följa med henne. de som
hade mött henne, så ville de inte möta
hennes hals. Hon var en rätligt jula. de
saga om att de var rädda för Gluggen,
när de var ute i jingo julaften.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: M. Åsbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Lovisa Jönsson
Född år: 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

41

Drakar.

Drakar det har de nog seti för - de tror det har varit drakar. De flyga ju liksom en järnstång - en kvällarna, när de ha varit ute i gäta. Men de flyga över vägarna. Likna en eldstång. - Det såg både Oskar här - o Johannes hade seti det. De har seti det flera gånger, men inte nu på de 25 åren - kanske 27 åren sen. De kunde inte begripa vad det var de flöge efter. Men de sade: då först när de krigade här, då hade danskarna en bra skata med sig. Så de sade då var en skata på Flåns mynn. Men det är inget, som har bitit den.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: V. Ösbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Hageström
Adress: Gårby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

42

Vad man skrämd barn med.

O ryssen det var vår fasa för, när vi var små. Toro vi inte snälla då kom ryssen. Man skrämd barnen, när de inte var riktigt, för man vill inte lå dem.

I brunnen fanns brunngubben. Det var för de inte skulle litte i brunnen. Där var många brunns, som där inte var brunnskar över.

Hornvorn, en stor led fågel i luften, skrämd man också barnen med. Då torde de inte gå ut om kvällarna, 'ella' vill de gå ut o leka.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Wilson
Härad: N. Åbo Adress: Gårdby
Socken: Fågelhult Berättat av: Lovisa Jönsson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fågelhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

43

Uppteckningen rör Gastar.

För gasta i jorden efter den som var begravd där! -
östen om ngr kom an jöru det stot-let
nft, så blev de sjuka.

Emot oväder hördes denna gasta
skrika. - Somma kallade den för my-
ringar, för de begravde ju den i my-
ra ö länamarker.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Sjöbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Wilson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Jönsson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

44

1-2

Uppteckningen rör Gengångar (tungt på lasset).

Jens i Bernatt. Man sade han gick i järn. Johannes
 Månsson i Södra Örsjö, ropade vid kyrkan:
 "Kom nu, Jens i Bernatt, så ska du få skjuts!"
 Vagnen blev då så tung. - Så öglet var ble-
 ven svart mellan Fagerhult & fygghuset.
 Johannes gick & tog av huvudstolen & sit-
 tade jän den. Då såg han en stor sock,
 som låg bak på vagnen. Han fick
 ha den där socken, till han kom till
 en skiljväg. - Här brukade man ansä
 det var till spöke. Två l. tre töl-
 le kommo & jingo där. Så visste de

forts.!

5642

LUF

(2)

inte om någon ting, men den enda hon fick
 sig en sätta, precis som av en bosa-
 viska^x. Och det skulle vara där det med,
 vid samma väg.

^x halmvis-
ka.

Så han kom från sin skivvagn,
 så blev vagnen lätt igen.

I en grusgräv här hittade man en
 metallöfhus i stål, som ju var örd,
 blev en häller för att det var bra, som
 hade tagit livet av den som låg där, ördan
 måste gå igen för det.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: N. Sjöbo
Socken: Fagelskult
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år 1845 i Fagelskult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

46

Uppteckningen rör Själospillingsar.

Sådana som lagit ett eget liv, skulle lyftas
över kyrkmuren, men finge inte gå in kyrk-
ledarna. De skulle lagas över den norra
vallen, sedan solen var red. Nu läses det
för dem, men möjl. inte så som det läses
eljest. - Ursprungl. hade man dock inte
ha fått begravat dem i vigd jord aus
utan i länsmark (d.v.s. myrar).

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdhy
Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

47

Uppteckningen rör
Lantmätare.

Här var källor ute på myren, som lantmätarna skulle ha mätt fel vid. Det sades att de, då de mätte, så möttes de där vid de källorna, för där är tre byar, som gränsa in mot varandra vid dem, och när lantmätarna träffades där, pratade de med varandra och sade: "Det vore gott, vi inte måtte träffas här, sen vi är döda en gång," sade de. - De sade att de finge gå där, sedan de var döda och mäta det om. - Det var en som sade att han hade hört en lantmätare, som hade gått och dragit en länk, en lantmätarekedja, efter sig.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lagerlöf
 Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagelhuset Berättat av: Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelhuset

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

48

1-6

Uppteckningen rör Flicka, som var med barn, gör igen.

Min mor morbror i Rya ö hennes bror hette Ivan. Han var soldat. Nu var där en flicka, som var blind. Kaste foto Palla, kallade de henne. Denna flicka kom att veta sig efter döden, ö min mor ö morbror - mor morbror, vill säga - ö mor mor såg henne gång på gång.

Efter om hon var blind, så hade mor ö mor inte kunnat säga sig att läsa henne läsa, men hon ville gå och läsa, och då skulle hon gå till en koppelan, som där var hos prästen ö läsa sig läsa av honom. Men den behagade han att göra henne med

x) mode. n. a
mor lärde
barn läsa

fots.!

basn. Då flickans mor förstod hur det var ständ, för-
gav hon flickan med flugeskut, som hon
gav henne på råg mjölsgröd.

Men under det att flickan var sjuk,
så ville hon, innan hon var död, att prä-
sten skulle komma till henne, och den gam-
la prästen kom. Det var tydligt att det var nå-
got, som hon ville yppa för prästen, om han
sade till modern, som inte gick ut rum-
met, att hon skulle gå ut, för det var något som
flickan ville säga om. "Vad skulle en sådan
mångel ha att beklämma," sade kättingen,
och hon gick inte ut. Hon tog prästens hand
och lade den på sin mage - men det var
ingen, som kunde veta då, vad det
skulle betyda.

Sedan dog hon och blev begravd.
Men när hon skulle föda sitt barn, så
hade inte modern gjort henne med nå-

(2)

forts.!

got, som hon kunde ha än ha på sin glut.

De som var döda ö vora med barn, skulle,
 då den tiden kom än de skulle få barnet, gå
 och ö ligga på knä vid kyrkodörrarna,
 utanom kyrkodörrarna, då folket gå
 in, för dörrarna är låsta om nätterna, ö få barnet där,
 men då hon hade fått sitt barn, hade
 hon ingenting att ta på det. — De som var
 döda ö var med barn skulle ha barn-
 kläder med sig — eller jingla de ö krä-
 de det. Hade hon fått det med sig, hade hon
 blivit bort, då hade hon inte kommit —
 men kom ju ändå, för hon hade inte
 fått bekant det, som hon vill.

På böjaden hon än visa sig vid min
 mors ö mors mors hem. Stod där om
 nätterna, lik sig, som hon var när
 hon levde. Och om det än var jusa
 nätter, så kom hon i alla fall.

(3)

forts.!

Vist lykte min mor mor att va synd
om henne. "Hon sig ju inte juset hä i vörld-
en, men den hon va örd, si jick hon se
det, men måste gi nu."

Mor mor hängde ut bakkläder en
kväll o sade "Du ha väl andag. inte fått
något än ovpa ditt barn med. Det hä
skall du få". Den gräbban tog kläder na, si
di förstod man, om man aldrig hade
förläta det innan.

Men hon höll si med att komma o
visa sig. "Hade jag bara vågat" sade mor-
mor, "så skulle jag väl ha gått ut o
frågat henne, vad hon vis, men det
vågade hon sig inte.

Men då sade hennes bror, Ivan,
att han var inte rädd för att gå ut o frå-
ga henne.

han gick först o frågade prästen.

forts.!

har han skulle jörn. Di sade han an han skulle
rita en ring runt ikring sig, så långt han
nådde ö sedan skulle han i Jäsa namn frå-
ga henne vad hon ville. Men när hon sedan
sagt vad hon ville, så ville hon taga honom i
hand och tulla - sade prästen - men
de skulle han inte laga i hennes hand.

Hut jordes så. Gräbban talade om
anbör för Swan. Hon hade andeles obehö-
da lidanden an jörning i va när, för hä-
ringen hade t. o. m. gått ut höi för runt
kyrkgården, så hon kunde inte komma
öfver döi, utan hon måste gå ut i jör-
den ö följa en vattenådra, som kom upp i
en källa, som hon nämnde. Hon bad Swan
an han skulle gå till prästen ö tala om
det som hon hade sagt för honom,
och om han inte jörke, så skulle han inte
länge leva. Di skulle häringen sedan fått

(5)

forts.!

gå i stället för gräbban, den som karingen var död för-
lås. Men han var så dum, så han gick till ka-
ringen i stället, och sade vad gräbban hade sagt
— för henne.

Och då mutade karingen honom att han in-
te skulle gå till prästen, eller tala om det för
någon annan.

Men han blev sjuk. Och han var lika sjuk i
en par dagar. Så dog han.

På sin dödsbädd hade han talat om, vad
han fått veta av flickan.

Men karingen — det hörde man inte an-
nat än hon levde som vanligt, och dog som
vanligt, sedan när hon var gammal.

Och om kappellanen är det inte heller nå-
got mer sagt.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage W. Lönn
Härad: N. Böbo Adress: Gårdby
Socken: Fagelsåls Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelsåls

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

54

Uppteckningen rör död moder går igen.

Moderen var död från sin lilla glutt.

Och svärmödrern var mycket slagg mot glutten.
Läth-m ligga i pisset på bara vaggbotten en nätterna. O. så sa hon (modern, som visade sig):
"Jag tänkte jän lämna all bostäderna blå"; så
glutten skulle slippa att ligga på bara vagg-
botten. - Men så måste hon väl bli lite
bättre mot hon en då.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: M. Asbo
 Socken: Fagerhull
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Eäraby
 Berättat av: hovira Svensson
 Född år: -45 i Fagerhull

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

55

Pulla Långhaka.

Det var en käring, som begravdes vid en sådan ställe, o så
 var där en vakte pig, som stod o rickade på sta-
 ken.

Så sa hon: "Rikka, rikka hårt;

så komme Pulla Långhaka
 upp."

Han tog den väl inte dären. då han hörde hon
 såde så.

Om den som blev begravda såsom denna i
 Länsmarkte blev föru gart kramade o då
 bodde de röka sig med mid rummarkvasta
 innan de gick o lade sig o sova.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Låbo
 Socken: Fagerhult
 Upppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

56

Oskyldigt dömd - jättecken.
 Här var stupetork här med Vika jö. - Där var en som blev
 avrättad där, ö hon hade sagt, att blev hon lyckelig,
 så skulle där växa opp en en på hennes grav.
 & det gjorde det med. De skyllade henne för hon
 hade gjort det hon inte hade gjort, ö då på det vi-
 sel hade hon mitt il ö lidit oskyldigt.

eller kanske det var så att enen skulle växa
 opp där hon var avrättad; hon blev väl antag-
 ligen begravd i en låna mark. & lundstenen,
 om det inte är många - har växt opp på
 galjörken, ö där där är. & den skall vi då
 så det är inget som får laga där den.
egendl. vid Hesteholm - galjörken där!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: M. Sjöbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovina Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

57

1-2

Uppteckningen rör kyrkans nallelid.

De skulle hela i ugnen. Mor tjänte i prästgården då. Hon kette till. De var borta på morgon en frö
 än elda ugnen. Det var tidigt, innan prästen var
 uppe, ö de visste inte vad de skulle ha än bränna.

Men då låg där brädebiter, som var uppkastade
 på kyrkogårdsmuren från lik kist or i gravar,
 som man får upp, när man grävt nya gra-
 var. De var torra, ö pigorna var efter dem ö hade
 dem än hela i ugnen med.

När de kölnade i ugnen, kom det in en mas-
 sa mjöl säckar i köket, fulla mjöl säckar, som
 såg ut än vara fulla, fast de var tomma; kom

forts.!

gäende. - De gick in ö väckte prästen. Så frågade han var de hade lagit något att heta med, ö då de sade att de hade lagit brädbitar på kyrkogårdsmuren, sade han att då måste en av dem gå till kyrkan ö hämta bibeln på altar bordet. Men det var inget som vågade. Då sade mor att då fick hon väl gå, ö prästen gav henne en lyfta ö sade att hon fick inte tita sig omkring utan skulle bara gå rakt fram ö hämta bibeln ö sedan komma hem.

Hon tog lyftan med sig om gick. Hade varit framme efter bibeln ö var vid kyrkdörren, som hon bara behövde stänga till men inte låsa, när hon höi de någon som sade: "Vad du inte varit ningsuddot de, skulle du inte ha slappit härifrån så lätt." Hon påminde sig att hennes gudmor låg begravd nära kyrkdörren.

Hon komme gav hon bibeln till prästen, som tog den ö läste vid elden: böcket: "Gån härifrån", sade han, ni Molen få brädena och arkan!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: V. Åsbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

59

Maran.

Hon var en mara, för en kväll då de hade lagt sig, så frågade han: "Vad du var du ändå kommen från?" - "Jo, du är kommen genom den borran", sade han. - Han slog en plugg i borran [borran], när hon kom ö krysste honom om nättarna. Tänkte han skulle leva sig till en framtimmer. Så länge han teg var det ingenting, men sedan han sagt det där om borran, flög hon ut genom den. Han tog andaggl. pluggen ur borran ö viste henne: "Du är kommen genom den." Sen var det slut med den.

ACC. N.R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lager Wilson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Lovin Jönsson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

Uppteckningen rör Maran ö marubolen.

De rö, här ä marubolen i träd. Men det ä jor-
dens skud. så bli det inte annat än så-
dana kvistar.

Marubolen [mårwilon], jag tänker det ä
det samma som maran.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

60

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lager W. W. W.
Härad: N. Asbo Adress: Gårdby
Socken: Fagelhuett Berättat av: Lovisa J. J. J.
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelhuett

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

61

Uppteckningen rör Varsel mot tågolycka.

När Henrik Jonasson, nu död för många år sedan,
skulle köra bort för att resa vidare till Götte-
borg, så kölnades det på vägen. Först på en
ställe ö sedan längre fram på en ställe till. Så
han blev hinkad - hästarna ville inte gå
förbi. Denna kan man inte kalla för spö-
ke, när människan blir så hädlig + räddad.
Det inträffade näml. en olycka med det
kvadrantet, som han annars skulle ha
fört med på.

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lager Riborn
 Härad: N. Asbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år: 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

62

Uppteckningen rör 6te o 7de Mosebok.

U^{tt}ä^{tt} var ju fem Moseböcker; här ä^{re} inte mer än tre
 gån. Men här ä^{re} väl någon, der har dem.
 Jag tror de ä^{re} i Tyskland.

De två som ä^{re} borta kallade de för transöcker-
 na. Skoghusans far hade dem alla. I fö^{re}-
 saml. kallade man opp de gamla böckerna,
 o då fide man inte ha dem längre. Deras
 gräbba rade att för älderna hade sagt då:
 "Nu kunna vi inte leva längre." De br-
 uade näml. tro på.

*Man skulle nog gg ha samlat upp gamla bib-
 lar, sedan en ny upplaga var tillgänglig.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lagervikson
 Härad: N. Årbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagelhuud Berättat av Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelhuud

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

63

Uppteckningen rör Lappskott.

De säger att de släpper ut lappskott i hurr-
 vin där. Men icke, något att det väl med det,
 för annars kunde de inte bo där.
 Man bolar med lite naglar o här o
 lite vit lök. Den som det skall skjutas
 över, skall stå vid en över, som det har
 varit en rik igenom. Den över
 skall vara mot norr. O. så skall de
 skjuta mellan benen på den. O. så
 gonor det av det.

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: M. Låbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

64

1-2

Uppteckningen rör slämma blod.

Meddel. var med sin mor efter korna, när hon var barn. Modern hade då ngr fått en pojke. Meddel. en liten flicka, råkade ö hann inte följa modern. Modern tog då ö hävde opp henne under armen för att bära henne ö vid det tog blodet loss.

"Jag har en morbror - d. kusin "sade mor" som kan slämma blod." På blev han efterskräddad, men redan innan han hunnit komma, var mor maktlös ö avdomad, ty mycket blod hade runnit bort från henne.

Hennes kusin, som kunde slämma blod, hette David Lundkvist.

När han kom, tog han henne i det lilla fingret och lätte. Och då slämnade det.

Skriv endast på denna sida!

forts.!

Så sade mor sedan: "Det där det var ju inte så svårt, det skulle man kunna läsa sig!"

Han sade emellertid att han kunde inte läsa om det möjligt, för jorde han det, då skulle han inte kunna stämma blod själv. Han ville skriva det på en lapp, och de kommo överens om en plats under en sten, där han skulle lägga lappen, och där mor fick hämta den.

När hon tog upp den och läste, var den skriven med rött, och det stod Fader vår att läsa, men det var baklänges på den, och då tyckte mor att det där det ville hon inte bry sig om, utan hon lade tillbaka lappen, och det fick vara.

Men annars så var här mycket guld om människor, som kunde stämma blod, till nytta för andra.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. c. s. b. s.
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Tjesson
 Adress: Edsby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
— 66

1-4

Frimurarna.

Somma säges att frimurarna vilja slå om kull
 kristna läran. Men om det är sant det vet jag
 inte. De säges de har stora möten. Somma säga
 att de dansa så de är svella. Man säges att de ha
 kriget folk, o det hålles jag väl nästan för troligt.
 För där var en handlande - en sällan handlande
 från Värjö torp o han skrev efter en låda sil. o
 han fick en tunn manns nicks köll. - där låg en
 nävel ovanpå i tunnans. o då torde han inte
 ha det, utan han skickade det tillbaka, o han
 fick så mycket pengar i mutor, så han blev
 rik. O det trodde man att det var frimurar-
 na som skulle höft. En präst Tjesson i Hiss hult var
 frimurare.

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: N. Måbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lagerström
Adress: Eäraby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

67

(2)

Frimurare-
na.

Han - Svensson i Hishult - ville ha varit av
med det (näml. att vara frimurare) innan han
dog, men det blev han väl inte. Så det var inte
rättvisd.

En som var dörrvaktare på frimurare-
salen hade berättat om för far "de jora inte något
ont, utan de är så hyggliga och snälla. Men jag
tror, de skulle ta bort läran."

Prosten i Hishult fick ingen annan att
gå in efter honom. "där för var det vårt för
honom". När han skulle dö, så var han så häst
ansatt, så där låg en stor, svart hund på gol-
vet, när de skulle gå in, och han vrålade så,
när han skulle dö. Där var en annan präst

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Louisa Svensson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 68

(3)

Frimurarna.

då, men de torde inte gå in.

Ö när han skrev sitt namn så skrev han alltid en l i ö en riva i sitt namn, så det skulle synas vad han var.

Han hade en annan präst där i stället för sej, men han torde inte gå in han heller, för man kunde ingenting göra. "Nej, så dant som han har det, ja har han det, så de han. Så då var inget som gick in. Han var inte jiffes - ö han var så snål, så snål nu. Han var född i Västergötland (Västergötland). De första påsorna här kom till Högskult ö Fagerhult, ja hade han haft dem hit.

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5642

ndskap: Skåne
 lärare: W. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: -45 i Fagerhult

 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

—*— 69

(4)

Frimurarna

Han delde ut till dem som ville ställa påsar, ö det ville de. Somma fingo fyra ö somma fingo fem påsar, så med tiden blev det.

Jag gick ö läste för honom, men det var vinst de rita glustarna han hade.

Han hade fått två koppas polatis - det var stark när han kom hit - ö det delde han ut.

De första polatis en var så dyra, så de kostade 20 kr för en 4 unna.

Blå engelska påsar var en sort som användes för.

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lager Wässon
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Louisa Jönsson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

Uppteckningen rör kors till skydd.

När man hade säd på tofled i hade avbrö skat, så
jorde man kors på sädbunkarna, så inte
det skulle bli något borta.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

70

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. Asbo Adress: Gåraby
Socken: Fagerhult Berättat av: Louisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

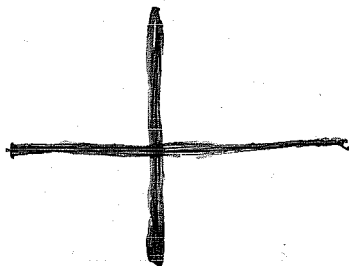
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

71

Uppteckningen rör Kors till skydd på bröd.

Inled bak bröd bakades för, utan att de rätte
Kors på degen.

Som vidstående
figur!

Sattes med
degspaden!

Så för att inte troa skulle komma ö fa brödet!
Somma nämnde Jesu namn, när de gjorde
det ö komma inte. - På samma sätt, när
man slog upp bröd på bordet!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Skåne
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gåraby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

72

Skulet och hemmet. Kikkhosta.

Vad det glattlar som hade fått kikkhosta ö de druckes
 ut en sådan dosa eller något annat som var så
 de kunde dricka ut det, ö som hade varit stu-
 len ö kommit tillbaka till ägaren tre gång-
 er, det skulle gona för kikkhosta.

Nils Peter i Bjärnåsen han hade en sådan
 dosa, man kallade honom Bjärnåsen-Nils.
 Det var en silverdosa. Jag vet inte han hade
 den till något annat än han lånte bort den.
 Det var en helig st. mus-ova.

Långa bår som sitta på en burkar med
 en röd mörj i hoktes i mjölk ö glutarna fick
 dricka det.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Pikane Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Åbo Adress: Gäraby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

73

Kärlekemagi.

De sade att de skulle laga ormagaddar ö hänga
 på sej ~ de fingel väl jömma del, de
 fingel väl ha del i tommar eller på
 något vis ~ då så skulle fruntimren
 vara galna med dem. Det var en så
 aukra, som Karlar kunde använda om
 de ville att kvinnor skulle tycka om
 dem.

Acc:nr 5642

Skåne
N. Åsbo hd
Fagerhult sn

Uppt. av Lage Nilsson, Gårdby, år 1938
Berätt. av Lovisa Svensson, f. 1845 i Fagerhult.

74

"Näffel" (en sjukdom).

När de ha näffel - det skall vara nässelfeber, och en del läkare kalla det också exem - så beror det i de flesta fall på att de har legat på ett ställe, där Älven - det är detsamma som Bäckamannen - har legat. Han badar och går sedan upp på land och lägger sig att torka, och komma de och lägga sig på ett sådant ställe, så bli de sjuka.

Det finns emellertid elva slags näffel. Älvablåst eller bältrosen är också en sort.

Meddel., som kan bota näffel, gör därvid på följ. sätt.

Om det är en kvinna, som är angripen, tager hon blod av en svart tuppe. Tre droppar blod av tuppen blandas med tre droppar av kvinnans eget blod, och intages.

Män botas med tre droppar blod från en svart eller vit (i varje fall enfärgad!) höna. Tre droppar av hönans blod och tre droppar av mannens eget!

Meddel. har enl. denna metod botat en Arvid Gyllensvärd, som bor i en socken i södra Halland.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. chibo Adress: Edsby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

75

Stamning.

Stamning kommer av om de åker på en källa
 när de är med en gluta ö den då stannar, så ögel sprang
 då blir det på samma sätt med barnet, då med fram-
 stannar det i det det skall säga.

Man gnar av lite på julen ö lite på
 vagnredet eller ö så då då vagnen skilj-
 de sig åt - då vagnen är hopprån. Det
 skulle barnet ha. Man kunde tora det,
 ö böts det så fint som pulver.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: V. stads
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

76

Vårtor.

Vårtor, är laga bort.

Somma klyva en äpple ö smöja med.
 Men jag vet här har varit den som har bo-
 lid vårtor på en väldigt bra sätt. Om där är
 en ihålig sten i en väg, där det bärs lite över,
 ö de då trätta sig i det vate net som har
 samlats i den. Då blir de av med vårt-
 tor. Här var en pojke som jag bodde
 på det stället. "Ut ö trätta dig på fö-
 slugtrappen," sade jag. Då var vatten på
 trappen. Han var så förtä med vårtor,
 ö han blev fri från dem snart. - Bulet vri-
 das bort, med en nyckel på ny och nedan.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. isbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Jönsson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

77

Revormar.

Revormar skola skrivas bort. Man skriver med en knappnål. T.ex. ett femuddakors. "Sen skola de dela det stället på 5 bröder."

eller också tager man en levande snigel o smörjer revormen med.

Här var en gräbba här uppe på Neger; hon hade revormar bak öronen. O hon jorde det. Tog en snigel o smorde med o så kastade snigeln. O det har ju gått för flera, o det hjälper om de jöra det rätt.

Om gluttar ha skabb, o det inte är för mycket, o de kunna smygga sig till an ta en fläskbit o smörja dem med, så går det bort.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: H. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

78

Skabb.

Mot skroffel (d.v.s. skabb). Smörjes med fettet från en fläckabil, som man har smugit sig till att ta. Eller också går man in på grannstället i taget lite skum av flödet, när de ha någon gryda med fet mat på elden. Taget ö tiges ö går. Säger ingenting. & de smörjes med det skummet.

Skroffel i huvudet. Med degiga nävar skulle man lägga på - bätta på i huvudet - & det skulle vara på ny ö nedan.

Här bra (rocker) mot skroffel i huvudet) att bläsa på de angripna ställena genom näsblor.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: M. chika
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gåraby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

79

Bol för lungrot.

Jelmjölk från en enfärgad jöl, är bra att dricka
 för dem som ha lungrot.

Redigt ekornakarebark om de ha det
 är också bra för dem som ha lungrot. de
 skulle ta så stort som en liten ärla om dan.

På grön kål skulle de pela av toppen o
 ta kärnan där; det var också bra för lungrot.

På vintern, då det inte fanns grön kål, tog
 man knopparna som sitter på den kålen, som
 står om vintern; det fridde för lungrot.

Märrmjölk, bra för killeborta.

ACC. N:R.

5642

Landskap: Skåne
Härad: H. Sjöbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Särdbys
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

80

Växter (läkeörter).

Saukte Pers humle, en ört med gul blomma. Troar att man har den all lägga på brännvin till ögonsmörja, ö somma kalla den för Johanneblomma.

En annan ört kallas för söles malis [sötor malis] eller, somma kalla den för lyska nässlor [nässlor], men de nässlas inte. Man visar den i kläderna, så inte mal [mål] skall gå dit.

Kungs blomman [kóns blomman] (d. v. s. kungs jua) är bra mot smittor. Kallas även ormburken.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne. Upptecknat av: Lage Wernon
 Härad: N. Mbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagelhuelt Berättat av: Lovina Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagelhuelt

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

81

Korpen.

Man högg för hål i isen ö tog jändar. Så var där en, som hade huggit opp ett hål ö lagt en pinne ö-
 ver ö hade bundit ett fläckabyrte [fläckbyrte] i.
 O då kom där en jända ö tog fläckabyrten -
 det var väl inte så stort stycke. Så var där en
 korp, som såg det där ö han högg tag i jändan,
 men jändan var värre än korpen, för hon drog ho-
 nom ner under isen; men han sade ändå,
 när han kom ner i valbnet ö kom under i-
 sen "Gå nåt!" - Gud nåt! - med döv
 röst.

Man trodde om korparna att de var klo-
 ka.

5642

ACC. N:R.

Landskap: Skåne
 Härad: N. Skåne
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1958

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Söraby
 Berättat av: Louisa Svensson
 Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

82

Gjörken.

De skulle äta om morgnarna, så än gjöken inte skulle döda dem.

En som gick till Fagerhult hade en brödkorpa med sig och bita på och om-
 talade sedan om det som medde på
 följ. sätt: när han bet på gjöken, så
 gav brödkorpan i lommen.

Om gjöken gav innan man hade
 ätit något på morgnen, så blev man
 dödad, och då dog man innan året
 var slut. Men det var inte sant, för han
 har dödat mej med. Och gubben tog visst
 inte det året. Men det blev nog till tråkigt det
 året, det tar jag med sig.

Det ändras på denna sida!

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lage Nilsson

Härad: N. Åbo

Adress: Gårdby

Socken: Fagerhult

Berättat av Lovisa Svensson

Uppteckningsår: 1938

Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

83

Uppteckningen rör

Vita ormar.

Ormar skall kunna krypa i folk. Dessa or-
mar bli vida den, ö om den, som den
då har krupit in i, kan ta honom,
när han kryper ut, så blir han klok
(så han vet om allting - både om
ett ö ett annat, så han kan visa folk
på .d.v.s. upplebara saker ö ting för
andra).

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. Isbo Adress: Gårdby
Socken: Fagelstuf Berättat av Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelstuf

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

84

Uppteckningen rör

Om man drömmar om en orin

Somma: "Det betyder pengar"

Andra: "Det blir oenighet ibland dem"

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: V. Skåne
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Göraby
Berättat av: Lovisa Johnson
Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

85

Vem kom med de små barnen?

Sed var liu all skitna gluttar na ut ö av, när
det skulle födas något annat syskon. Man
skickade dem av liu något nabo ställe,
medan den handavännan, så de var
borta.

Sedan hade man alltid någon gam-
mal karing, som kom liu stället i stället
för barnmorshä, som man sade liu bar-
nen att hon kom med små barnen. Här
var en som kallades Jon san som kom
med dem här.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: H. Leks
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Lovisa Johnsson
Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

86

Barnsjukan ständ på en karl.

De säger att det har varit de som kunde slicka det onda vid barnsöd på någon karl. Han måste springa ut i uthusen o lägga sig, sade de.

Jag tyckte de sa att det hade hänt en gång då en som hette Anten blev sjuk en gång. O Johannes apotekerson Nisse blev sjuk en gång. O jag sade: "Du måste ha barnsjuka". - "Ja, det är inte bättre ut", sade han. "Fag byxor av dej", sade jag. O jag knäppte dem om en huggknubb o då släppte det, så då förstod vi att det var barnsjuka, men det var ingen som visste vem som hade ställt barnsjuka på honom.

ACC. NR. 5642

Landskap: Skånel Upptecknat av: Lage Wilson
 Härad: N. Asbo Adress: Gårdens
 Socken: Fagelskult Berättat av Lovisa Juelson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelskult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

87

Uppteckningen rör Orden (meddel: e moders död.)

När min mor dör, så sade hon: "Nu i kväll dör jag".
 Jag: "Det gör ni väl inte. Ni är väl samma dag, nu i
 dag som förr." Hon ride alltså med far, när han
 var inne i dock meraftonskapte.

Modern dog mycket lugnt, under det att hon såg
 Trälsorden. "Nu kommer han", sade hon, o hon
 blev så mild i ansiktet.

"Ja, det är mycket, som uppen barar sig i
 dödsögonblicket för människan!"

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne.
 Härad: V. Sjöbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Eärbys
 Berättat av: Lovisa SjöenSSon
 Född år: - 45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

88

Sjö-sövar.

En berättelse om Sjö-sövardagen - många har berättat om den. - De var sömniga, ö de lade sig att sova. De var ena. De valnade, när de hade sovitt i en å. Må ö annat växle över dem. Men de lät dem väl ligga.

Skåne, N. Åsbo hd, Fagerhult sn.

Uppt. år 1938 av Lage Nilsson, Gårdby

Berättat av Lovisa Svensson, f. 1845 i Fagerhult

Pojken drack vatten som var vin under julnatten, förlorade synen på sina ögon.

Då var en herre, ö man hade ngt att på julaftnas natten
så var ant vatten vin, ö denna herre han tänkte,
jag skall se om ant vatten är vin, så han gick till
en källa ö lade sig och drack på julaftnas nat-
ten vid Morkan Holv.

"Ja, så, min sanna", sade han, "nu är ant vatten vin",
när han hade druckit och känd att det var vin.

Då var där en tröt bekant honom, som
sade: "Ja, så, min sanna, är bägge dina ögon
mina nu", och han blev blind antid med.
Det var ju dumt för sök att göra så.

89

Acc: nr

5642

Skåne,
N. Åsbo hd,
Fagerhult sn.

Uppt. 1938 av Lage Nilsson, Gårdby
Berättat av Lovisa Svensson, född
år 1845 i Fagerhult.

Uppteckn.
rör Julen.

Vid julantid gröt. Hode man inte ris gryn gröt,
så var det på gröt, så gröt skulle det vara.

Barnen låg i julkalmen ö rog skulle bytt os.
När jag var en 10 å, jule bruket bort. * Tiden tiden
hode vi vara joragolv. Man låg inte ö roo i kalmen.

* Det ha jul-
kalmen, nämli.

På julaften: fick ö gröt ö grisa havard.

Mulen skulle stå på bordet över matten. Dvic-
mat skulle stå på bordet över sadlen, ö man
skulle j l tråkerna av det, så de skulle bli bra.
De stänkte det vinst på dem. Pomma dogo på en
bit bröd ö gäro dem.

De gäro dem fode om stänga dogo, annars
fingo de inte ngt fode om vinnarna; men
julaften då skulle de ha. Vetta på tal om mea-
turen.

90

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Bibo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

91

Årsång. Gluggson.

När de jingo årsång, jingo de öfittade i kyrko-
dören. De fingo då se Gluggson. Hon
bad dem att rida på ryggen på sej. Men
det var som att sätta åndan på en
sag.

Då de jink årsång skulle de få se vem
de skulle ha. De fingo se mycket annat
med. Meddel. har inte just vidat hört om
saken.

Acc:nr 5642

Skåne Uppt. år 1938 av Lage Nilsson, Gårdby
N. Åsbo hd Berättat av Lovisa Svensson, F. år 1845
Fagerhult i Fagerhult sn.

92

Kringgärning.

Under dagar i påskveckan, i sht dygnmelodag o
skärtorsdag (o Långfredag) finge man inte
spinna eller vaka eller ha något sådant arbete
för hände, då det var rörelse rent.

På samma sätt var det på lördags efter-
middagarna, då fick man inte heller spinna
l. dyg. Man fick hålla på t. kl. 4, men inte längre.

Om man inte hade lärt bli, skulle det
ha blivit sådan bläst, så att taken bläst av
hueln.

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilson
Härad: N. Asbo Adress: Gårby
Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

93

Uppteckningen rör Dymmelorsdag.

På en middag på Dymmelorsdag skulle man skri-
va femunda kors över dörrarna till ladugården
ö lägga en tie mot mög kullen.
Det var för de inte skulle kunna trolla
emot ö ha något för dem; så skulle det feda
med korsel.

Skåne
N. Åsbo hd
Fagerhult sn
uppt. år 1938

Uppt. av Lage Nilsson
Gårdby
Berätt. av Lovisa Svensson
född år 45 i Fagerhult

94

"Påskamilor".

Förr sade de att de hade påskamilor, d.v.s. eldar ("värme"),
som tändes ute vid påsk. - Detta var före meddel:s tid. Hon
vill tro att de satte eld på tjärtunnor och dylikt, och anför
i detta sammanhang följande gåta eller ramsa:

Det var en som de kalla' från Fula Dal.

Han köpte sig en tunna tran,

och satte sej under en gran,

och han tände på, och det brännde till juladan.

Åsbo C. 59.60

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

95

1 - 2

X Uppteckningen rör

Majstång och midsommar.

Till majstång, en lång gran. - Och den hade vi kransar på; opp, och ner igenom.

Restes i Smedhult by. Och kläddes med dessa kransar; men där var inte något på själva stängen. Kransarna gjordes av löv och blommor, blåmånsar, prästakragar m.fl. Och stängen blev färdig på eftermiddagen på midsommarafton.

Man dansade sedan och sjöng och spelade under midsommarnatten.

Här anföres orden till en dans, som meddel. minns från sin ungdom:

Inte kan vi väva kammelotter,
inte kan vi väva kammelotter;
ej heller kunna vi väva rudor.
Och inte vilja vi de gossar ha,

forts.!

LUF. 96
(2)

5642

som giva andra flickor mudor.

- Ha, ha! Låt den visan gå.

Bryten kvistar och låten träden stå,

Likasom den fågelen - den fågelen,

som vilar uti gröna lunden.

Man höll på till solen gick opp och dansade.

Växter tillvaratagas av många olika slag på midsommarkvällen,
innan solen gått ner, och bindas till midsommarkvistar. Dessa få
sedan torka, och användas att röka folk med vid sjukdom. Vid
dörrposten i meddel:s rum hänger nu en sådan kvast, som meddel:s
dotter plockat - ja, två kvastar är där förresten, hopbundna
vid varandra med ett band.

X ifr foto
sid. 97!

Midsonmarkvassar
(jfr uppt. eft. Lovisa
Svensson) ~ Da-
men är hov. Svens-
son, Yxenhult.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5642

Landsk. Skåne
Hd. N. Åsbo
Sn. Fagerhult
By etc.

97

H.

Br.

L.

Djup

Diam.

Ägare

(Adr.)

Fotogr. av Lage Nilsson
Tekn.

År 1938

Negativ

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

98

Uppteckningen rör Frieri (fragment av saga).

En gammal gubbe skulle gå och fria för sin son, som var halt, och skälmar narrade honom att säga fula uttryck. - När en var borta och sydde, så kunde de "tala om" sådana le'a historier. Ah, folk var så skälmaktiga förr; de locka' dem, som var dumma.

"Far kan bättre gå än jag, och jag kan bättre stå än I," sade pågen, då fadern skulle gå och fria för honom.

Vad sade gubben, när han var och friade?

Meddel. har inte talat så utförligt om det. Hon tycker det är för fult att säga. Han hade blivit lurad att tala om saken att man satt runt väggarna hemma hos hans och sket. Han berömde husjerådssakerna hos familjen, där han var och friade och kallade därvid skedarna för kusor. - Denna gubben var änkeman och den halte pågen var hans ende son.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: N. Åsbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Louisa Jönsson
Född år: 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

99

Uppteckningen rör Gina nötkä (en par olika ramsor).

Udda eller mag? Källa [fjild] eller böck (Källa:
en nötk; böck: två)?

- Här kommer en herreman ridande; han
många svensker har han med sig (hade han
två, så hade han två nötkä ö så herremannen
var 'den ene').

- Ja fjärrer mig! Gvin i sköran.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne.
 Härad: V. Isko
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Nilsson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

100

Talesätt och "gamla skoj"

En som sade till en annan, när de var på arbete:

"Kan du veta vad hon väger?" - - -

"Jo, jag var där i går ö hamalade. O hon väg-
 de en kilo socker."

Belärgold omus, när man nyper av den samma
 dagen.

Hur länge håll juden mårren [määrön]? - På
 länge han lydde (d. v. o. orkade).

Om samma viste vad samma sä't om samma, så sa-
 de inte samma så mkt som de sä't om samma.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Låbo Adress: Gåraby
Socken: Fagelsmest Berättat av: Louisa Jönsson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelsmest

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

101

Uppteckningen rör Bordsböner.

Tacko Herran, ty han är god etc. --- i tid ö evig-
het; amen.

God med en nöd torfig spis: du oss styrker
här i livet, låt oss njuta vad du givit,
måttligt ö ditt namn till pris. Här var
Gud Fader; här var Guds son, Här va-
re Gud den helige ande
Gud vi (guds ske) lov ö tack
för maten! — en gammal bön. Både
när vi jingo till bords ö när vi hade ätit.

ACC. NR. 5642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lage Wiborn

Härad: N. Asbo

Adress: Gårdby

Socken: Fagelslutt

Berättat av Lovisa Svensson

Uppteckningsår: 1938

Född år 1845 i Fagelslutt

102

Uppteckningen rör Aftenbön.

Tolv Guds änglar följde mig till säng, två vid
mitt huvud ö två vid mina fötter, två vid den högra
sidan ö två vid den vänstra, två vorde män
två väckte, två förde mig färdiga själ till Guds
rike, där bänkarna bredda (bräda), bänkarna
vor lagda, där såg jungfru Maria sin välsigna-
de (välsignade) son uppå koret att hänga,
blodet äld rinna. Stån upp, stån upp ö
lyse Jesus i vår hus.
Den hade vår mor att läsa; ö läste för
oss många många gånger.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: M. Åbo
Socken: Fagelhult
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Wilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år 1845 i Fagelhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

103

1-2

Uppteckningen rör Grödrim.

Den som inte kan för gröden rimma,
han skall hänga i en härlagrimma.

Denne gröden e hökt i en gryda o' inte i en
kylla,
en ska inte ta mer i ^{kylla} she'n än te å lyfta.

Denne gröden e hökt i en gryda o' inte i en
käl [fjäl], d.v.s kittel,
du böd juge [jåvor] å skjäl.

forts.!

5642

LUF. (2)

Denne grøden den e kokt i en gryda ò inte i en
stobbe

spräng dej inte, lille gubbe!

— Så rimade de till varandra, när de
åto gröt. Till när man hade höstet "så man ha-
de tid till att flabba till."

104

ACC. N:R. 5642

Landskap: Småland

Härad: N. Årbo

Socken: Fagerhult

Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lagerlissson

Adress: Gården

Berättat av: Lovisa Svensson

Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

105

Gåta om klockan.

- Vad är det som går ö går ö kommer inte av stället?

Gåta om kobjällan.

- Vad är det som gupas över vattendet ö inte dricker?

Gåta om hatten.

Ena kinden ö två blinkar;

två visor sky ö två visa ly.

Pustare påsen ö resare slaken.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagelskult Berättat av: Lovisa Svensson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagelskult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

106

Uppteckningen rör Gäla.

föregår på gård
och hörde på föregår - Gården
och kröplöst - hörde.

Fängeln tänkte "jag skall i alla fall gå dit om det
är", och då var det en kväll, som hade byggt sitt
bo i ett öghus (skulle efter ord hätt), och
hade ju unga där.

ACC. N:R.

5642

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Lage Nilsson

Härad:

V. skåbo

Adress:

Gårdby

Socken:

Fagerhult

Berättat av:

Lovisa Svensson

Uppteckningsår:

1938

Född år

-45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

107

Pånglek.

Gossen uppå bejlet stod

i den sprida ringen. då fick han se vad flickan

lickan i hon, (kan jick. Mitt i sprida ringen.

ängen grön;

gossen full av falskhet

- O så bytte de om - Åndom var det flickan
som stod på bejlet, O Åndom så var det
gossen.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: N. Låbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Eäraby
Berättat av: Lovisa Johnsson
Född år: -45; Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

108

Sångtext.

Giv ö hjär, det skall du beta,
för du skal min lilla vän.
Men jag har den enda trösten
att jag får en ann [en än] i jän.

Öppna ö hopna, ligg ej ö dra dej,
när du blir gammal vill ingen ha dej.

Vära valma,
ö lå liksamma,
ö låla skelet qü rätt.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Picane.
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

109

Oskar II (Dröm).

Men denna som var kung för denna kungen han såg
 synes, ö denna som är konung nu han hade in-
 te velat låta krönt sig till konung.

Han vaknade en natt ö såg att det var
 juldagen. Då gick han dit, ö kallade på
 sina betjänter. I juldagsalen ställdes det in en
 släplock, ö till den skulle de gå fram den ena ef-
 ter den andra av herrarna i riket ö få huvudet
 avhuggel. Då frågade kungen: "Skall dessa hända
 i min tid?" - "Nej inte i din tid, men i din ef-
 fers kommande," svarade de. För dess skull nu
 har inte denna kungen velat låta kröna sig
 till konung, för han vill inte krig. Ha, hä i tiden.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: V. visbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Jönsson
 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

110

Hunnebad.

När de knädde om läran, så ville de nästan förkasta Hunnebad [hånsba]. Men han sade: "Kri' de om läran en gång till, så skall ni kalla på mig, så skall jag komma." Det är det så många, som ha berättat om. O det är f. o. m. de, som ha gått till Markaryd ö self hans gravsten. Han bodde i Markaryd, ö han sade att han ville inte bli begravd i Krislen jord, för han var inte riktigt säker på att han hade mått. "Men har jag rätt," sade han, "så kommer jag nog i Krislen jord." Det har man också sett att det blev så nu, för man har flyttat kyrkogården. Han begravdes utom kyrkturen, men när man ändrade kyrkogården, så kom hans gravvård på kyrkogården ö så alldeles uppenbar kyrkan nu.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Arbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gården
 Berättat av: Lovisa Jönsson
 Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

111

Offert till Fagerhult kyrka.

Fagerhult kyrka offrade man till från många
 häll. det skulle vara så bra. de gävo pengar i
 fattig storken

Vad det någon som hade varit sjuk o
 blivit bättre igen så skulle han offra till
 kyrkan. o när man hade fått ett barn,
 så skulle man också offra.

Man reste även hit från andra socknar
 för att se Fagerhult porten [färölska pórtur].
 en riktig målning av en i valvet, över
 läkaren.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. chibo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

112

Nyman.

Nyman, Knektör, var borta på Hansatörped (i
 Smedhult) ö jorde böu; sen blev han väl präst.
 Jag var väl en 20 år då - knappast det. En rik
 gräbba ville ha haft honom; så sade de till
 henne: "Inte vill du ha en sådan kringstry-
 kar!" Men han blev präst. O det skulle ha
 varit en bra präst. - Så sade de när han var
 död så växte det opp en så raregel träd på
 hans grav. Det kom opp av sig själv, det
 var en gran t träd.

Införlagd begravd i Skibastö kyrkogård - men
 jag kan inte säga det säkert.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gäddby
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

113

Tionde.

Prästen skulle när han höll husför-hör ha hör-
 -var tionde hand. O så skulle han ha re-
 da på hur många kalvar de hade, o så skulle
 de ha ha var tionde kalv, o var tionde
 lammen [lóm] o var tionde trave av säden
 -det var 24 meker till traven. Men den var
 det bara några år sedan skulle han ha löner
 i pengar. Var det någon som skaffade sig en glösa,
 så skulle han ha för att han öpte glösen.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. chib
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Lovisa Petersson
 Född år -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

114

Husförhör.

Första husförhöret jag var på tror jag det var i Karlsbo el. Det hörs av prästen Nilsson. Vi fingo läsa en bit i testamentet ö så en bit i "fängeloken". O så var en så rädd, så rädd, så. Man tyckte det var skam om man hade stilt ö inte kunnat. Kloaken var med ö "kul-le sjunga en bit". Vi fingo kaffe ö en liten kaka efter husförhörets slut, men prästen ö storgubbarna skulle ha mat.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
Härad: M. Åsbo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Hage Nilsson
Adress: Gårby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år: -45; Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

115

Digerdöden.

Döda begravda vid Yxneshults ö. Stället kallades Dö-
dingahulten. Där var även såu ner en gryn
pengar. Digradöden kallades den pöta (där var
det väl digrana som jingo ö pricka) Vad
digrana är kan emellertid meddel. inte säga.

Grytan med pengar blev ner så i digradöden
En som hette Juss Olsson ö Ola Simonsson
hittade den. Men de gavs inte upp hur mycket det
var. Men de blev liksom lite rika. Ola Simonsson
~~var~~ kunde stamma blod i mjölk bost luff-
stet.

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. Albo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gården
 Berättat av: Lovisa Petersson
 Född år: -45; Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

116

Digraöden.

Jag har inte hört talas om något annat än att Polerig var avbrant. Därför heter det Polerig - det var väl för att de brände.

Här låg gravar än nu framme i Ljuna hulle väng, som de grava' ner dem vid en pect. De sa: det var en anke, som gick ö pricka' folk. Så kom han in på en slätt. Då hade han väl någon med sej. Då sade han: "Var skall jag pricka?" - "Pricka den som ligger framme vid bordet." Det var väl då som han även frågade: "Skall jag inte pricka de andra?" - "Nej", svarade den andre. "De ha läst fader-vår." Så dom skulle han inte pricka.

Detta berödde Johannes om att hans far sagt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5642

Landskap: Skåne
Härad: Malmö
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Hage Nilsson
Adress: Färaby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

117

Digerdöden.

Så var här inte mer än en karl i jän ö var var det han var
- om det var i Stockholm - ö så gav han sig ut ö gå.
Ö då träffade han en fruntimmer. Det var vinstule
på ställen. Det var vinst nere vid Råå. Han var långt
oppifrån, ö han hade inte träffat någon männi-
ka. Då när han kom däremot Råå, då såg
han att det rök ut en skorden. Ö han gick dit.
Ö då var där en fruntimmer där. Han ö hon
levde redan ihop ö de fingo barn. De hade många
gluttar sen; så de var inte så gamla, de som var
blevna i levat.

De så talade Johannes om till.

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Åbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av Lovisa Svensson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

118

1-2

Uppteckningen rör Hästköld, rackaren.

För att de inte härlade - för hästen är det hög färdi-
 gaste ju som finns - o så är han helhuvad li-
 kason böckamannen, därför skulle de inte äta
 det - och de som dricka hästen o hunda o
 katter, de kallas rackare o faddrar [faddrar].

En Vore Örnö bodde en Rackare - Rackare-
 Andreasson. Hans käring ville låna hus på
 gästgivaregården i Fagerhult, men blev svä-
 rad att man lånde inte ut hus åt sådana
 rackare, för de var fulla av lus.

Då började käringen väsa o säga
 att så många lus hon hade med sig dit, skulle

forts.!

ACC. NR. 5642

Landskap: Skåne
Härad: N. Åsbo
Socken: Fagelsmölta
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lager Wilson
Adress: Gårdby
Berättat av: Lovisa Svensson
Född år 1845 i Fagelsmölta

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

119

(2)

Uppteckningen rör Hästköt, rackaren.

hon ha med sig därifrån. Men hon fick inte låna hus i
allt fall.

Sen lite efter så blev de så förskräckt
fulla av lus, på Fagelsmölta gård. Så
de måste städa efter rackare köningen, än hon
skulle hjälpa dem vid dem. Men jag vet inte hur
hon gjorde då. Det är så länge sen som då
patronen levde. Denne Patronen en adelsman,
han tänkte sig i Svarta Ljöv.

ACC. N.R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: N. cisbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Hage Wiman
 Adress: Gården
 Berättat av: Lovisa Jönsson
 Född år: -45 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

120

Öland och Ölands hästar.

Johannes Olsson i Frösboholma var över på Öland
 och köpte hästar. Små röda ög. Han sålde dem
 här en. Han köpte holliga många. Han var
 där en par år på rad. Det är omkr. 50 år sen.

De var borta, jag tror, en hel månad,
 för de såldes väl också på vägen hem.

Frösboholma i Villsjö en.

Johannes Olsson tyckte där var gämnt
 på Öland "men där var inte så gämnt som
 i Sverige".

ACC. N:R. 5642

Landskap: Skåne
 Härad: V. Sjöbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gården
 Berättat av: Lovisa Svensson
 Född år: 1845 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

121

Hallingabind.

Hallingabind [håll 30 bind], d. v. s. "att binda bind-
 tröjor", undertröjor av ullgarn. Man kunde binda en
 tröja om dagen. Harna öknållarna ö bål-
 ingen om dagen. Ö det var hallingabind, men
 manto det var törl. Å så kodes ö bindas ö spin.
 nes ö vallas ihop - filades på en filebräda -
 ö så 7 kr. i betelning. Ullen fick man hos
 handlanden, som skulle ha tröjorna.
 Kardade, sparns, tvinnades ö bandes. - Fac, han
 kardade; mo, her sparns i ö jag, jag band. Se.
 dan 1 kr. för en tröja = 7 kr för en tröja, som st
 blev en halvund.